

(Det talte ord gælder)

Borgmester Franciska Rosenkildes tale til 1. behandlingen af budget torsdag den 26. september 2019

Havnebade, hippe restauranter, cykelkultur og design i verdensklasse.

København har det hele - og mere til. Internationale magasiner har flere gange kåret København til verdens bedste by at bo og leve i, og turister i hobetal valfarter hvert år til vores skønne by.

Set udefra er København og Danmark et smørhul.

Det gode liv leves i København, må man forstå.

Men der er en anden side af det glittede billede af København med de smukke farverige huse og de moderigtige og miljøbevidste københavnere, der cykler til og fra arbejde og hænger ud på Reffen i weekenden.

*

Naturområder og grønne åndehuller plantes til med bygninger i glas og beton.

Osende biler holder i lange køer og udleder enorme mængder CO₂.

1.700 personer i hovedstadsområdet dør af luftforurening om året.

Og sådan kunne jeg blive ved...

Vi går og bilder os selv ind, at København er så grøn så grøn. Men det er langt fra det fulde billede.

København er udfordret klimamæssigt. Så udfordret, at vores målsætning om at være CO₂-neutral i 2025 bliver svær at nå uden drastiske forandringer.

Og skulle vi nå målsætningen, vil vi som by stadig reelt set ikke være CO₂-neutral. I dag medregner vi nemlig slet ikke en af de helt store klimasyndere: vores forbrug.

Hver dansker udleder, ifølge Concito, 19 tons CO₂ om året! Hvis vi skal nå vores internationale klimamål, skal vi have det tal ned på 2 tons per person. Det er cirka, hvad en gennemsnitlig indoneser udleder om året.

Vi bliver nødt til at hæve vores klimaambitioner. Det er faktisk et spørgsmål om liv og død.

Regeringens forståelsespapir på klimaområdet er ambitiøst, og ros for det, men det er ikke nok. Det er os - byerne - der bliver nødt til at drive den grønne omstilling frem.

Lad os derfor være byen, der går foran og viser vejen for de øvrige byer, der snart gæster København i forbindelse med C40-topmødet.

Noget af det, vi kan inspirere resten af verden med, er den Mad- og Måltidsstrategi, som vi netop har vedtaget.

Strategien skruer ned for vores kødforbrug og op for de grønne måltider. Det er vigtigt, for Københavns Kommunes indkøb af animalske fødevarer har et CO₂-aftryk på 100.000 tons om året.

Det er halvdelen af den mængde, vi mangler at reducere med for at leve op til vores klimaplan.

Mad- og Måltidsstrategien kommer til at gøre en forskel for kommunens CO₂-regnskab, og forhåbentligt kommer den også til at inspirere københavnere til at spise grønnere og dermed reducere deres eget klimaftryk.

Men strategien kan ikke så alene. Der skal afsættes penge på næste års budget til at implementere strategien, så den kommer til at leve blandt både medarbejdere og borgere.

*

25 procent af CO₂-udledningen her i byen kommer fra personbiler, varebiler, lastbiler, busser og motorcykler.

Og antallet af biler i København er endda stigende. Alene i perioden fra 2009 til 2018 kom der 25 procent flere biler i byen.

Vi har her i Borgerrepræsentationen allerede drøftet roadpricing, og forhåbentligt er der opbakning hos den nye regering. Men som kommune kan vi også gøre en række ting selv her og nu.

I Alternativet foreslår vi følgende:

For det første skal der lukkes af for al unødvendig biltrafik i ikke bare Indre By – som der allerede arbejdes på – men også på Vesterbro og Nørrebro.

For det andet foreslår vi, at beboerlicenserne hæves markant, så flere borgere fravælger bilen, og vi får mulighed for at investere i grønne løsninger.

Og for det tredje foreslår vi at forbedre forholdene for eldrevne delebiler, så det bliver mere attraktivt for københavnernes at køre flere sammen, når det er nødvendigt at tage bilen.

Udover et opgør med byens biltrafik mener vi i Alternativet, at bynatur bør være et andet væsentligt område i Københavns kamp for klimaet.

Vi skal passe på den meget begrænsede bynatur, vi har tilbage – og vi skal investere i nye grønne områder.

Planter og træer er afgørende for biodiversiteten, fjerner CO2 fra atmosfæren og nedkøler byen.

Når vi om kort tid sætter os om forhandlingsbordet, har Alternativet derfor en række konkrete initiativer med, så fremtidens københavnere også kan vokse op i en grøn by med frisk luft.

*

Der er fart på byudviklingen i København.

Desværre sker den bare alt for ofte hen over hovedet på københavnernes.

Tag for eksempel Stejlepladsen i Sydhavnen, hvor der skal bygges boliger. De lokale føler sig hverken inddraget eller hørt.

I Alternativet ønsker vi langt mere borgerinddragelse.

Københavnernes skal bestemme langt mere over udviklingen af deres egen by. For os er der nemlig ingen tvivl om, at københavnernes ønsker en anden udvikling, end den vi er vidne til nu.

Profit synes efterhånden at være det eneste formål med byudviklingen, mens sociale såvel som kulturelle og grønne hensyn skubbes i baggrunden.

For nyligt kunne man læse, at den månedlige leje for en étværelses studiebolig i det nye tårn ved Nørrebro Station ligger på cirka 8.000 kroner!

Er det ikke på tide, at vi stopper op, trækker vejret og overvejer, hvilken by vi ønsker os i fremtiden?

Det kan godt være, der kommer flere københavnere.

Men rigtigt mange helt almindelige mennesker presses ud af byen, fordi de boliger, der bygges, er for dyre, eller fordi der ikke levnes plads til alt det, der betyder noget i dagligdagen: natur, kultur, fællesskab.

Der er brug for en ny retning for byudviklingen. En udvikling, der i langt højere grad afspejler de reelle behov, københavnernes har.

Naturen og kulturen skal fylde langt mere.

Nye boliger skal være en størrelse, så de er til at betale.

Og så skal der være plads til at eksperimentere med alternative boligformer – for eksempel bofællesskaber og selvbyg.

*

Vi taler så meget om, at København skal være en by med plads til alle. Men sandheden er, at langt fra alle københavnere er inviteret med til festen.

Alt for få penge finder ganske enkelt vej til de mennesker med størst behov.

Samtlige velfærdsområder er skåret helt ind til benet. Men særligt social- og handicapområdet lider under den økonomiske spændetrøje, vi som kommune er påtvunget.

Det er nogle helt forfærdelige beretninger, vi de seneste måneder har kunnet læse om.

I et rigt land som Danmark synes jeg faktisk ikke, vi kan være den service, vi i dag tilbyder borgerne, bekendt.

Det er ganske enkelt for fattigt.

I Alternativet ser vi det som en bunden opgave at sikre, at københavnernes får den hjælp, de har krav på. Og at de ikke skal slås for den.

Kommunen er til for københavnernes. Ikke den anden vej rundt.

*

I dagens Danmark er det desværre sådan, at selv almindelige velfungerende familier er presset i bund. Presset på tid. På energi. Og på pengepungen.

Alt for mange københavnere lider af stress og depression. Det rammer særligt børnene og deres opvækst.

Desværre har flere og flere børn det svært. På bare to år er over 500 flere københavnske børn blevet visiteret til specialundervisningstilbud.

Men midlerne er ikke fulgt med. Det kan have alvorlige konsekvenser for resten af børnenes tilværelse.

I Alternativet ønsker vi at løfte børne- og ungeindsatsen på tværs af hele kommunen. Det gælder ikke mindst på kultur- og fritidsområdet.

Som kultur- og fritidsborgmester ser jeg med egne øjne igen og igen, hvor stor en forskel det gør for børn – og særligt for udsatte børn – at være en del af sunde, positive fællesskaber.

Det er i øvelokalet og på de skrå brædder, de får succesoplevelser. Det er på fodboldbanen og i hallen, de får nye venner. Og det er til spejder, de lærer samarbejde og andre livsvigtige færdigheder.

Derfor er det afgørende, at vi har en række gode sociale indsatser i kommunen.

Sociale Partnerskaber, FritidsGuider, FerieCamps og kontingentstøtte er med til at sørge for, at børn og unge uden penge eller opbakning hjemmefra kan få en fod inden for i fællesskabet og blive eksponeret for kunst og kultur.

Det er enormt vigtigt, at disse indsatser sikres i næste års budget, så alle børn og unge bliver en del af fællesskabet og får en stemme til at deltage i den demokratiske samtale.

*

Det er vores ambition i Alternativet, at København bliver en by i balance. En bæredygtig by.

I dag er der for mange ubalancer, der spænder ben for københavnernes hverdagsliv.

Biler og byggerier forurener luften og gør store indhug i grønne områder.

Velfærdsnedskæringer ødelægger livskvaliteten for de borgere, der har mest brug for en hånd.

Og kravene fra samfundet sætter vores livsbalance over styr.

Som by kan og skal vi gøre det bedre.

Det handler om at forbedre og øge livskvaliteten for *alle* københavnere.

Tempoet skal ned. Livskvaliteten skal op. Det grønne og kulturen skal prioriteres, og så skal mennesker med svære livsvilkår; sygdom, handicap og fattigdom, have den hjælp, de fortjener.

I Alternativet går vi til de kommende budgetforhandlinger med en ambition om og en tro på, at vi sammen kan finde løsninger, der kan give København et skub i en mere grøn, retfærdig og balanceret retning.

Tak for ordet.